

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) โทร. ๐ ๕๓๓๒ ๘๔๔๖๔๘ ต่อ ๑๓๐๔ โทรสาร ๐ ๕๓๓๒ ๘๒๒๖

ที่ สวพส./๑๓๙๔

วันที่

๒๔ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
ในรอบ ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๒ - มีนาคม ๒๕๖๓)

เสนอ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

สพ.ค.๖๓

(นายศรีบุญ พูลลาภ)
หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี

เรียน ผอ. สวพส.

เพื่อโปรดทราบ ทด.ไปพิจารณา
พร้อมเอกสารแนบ, พอ. สผ. พิจารณาต่อไป
จึงขอทูลเกล้าฯ

(นายสมศักดิ์ พงษ์พานิช)
ผู้อำนวยการสำนักงานบริหาร
๑๒ พ.ค. ๒๕๖๓

ทบ

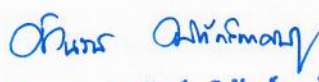
✓ เรียน ผอ. สผ.

เพื่อดำเนินการต่อไป

(นางสาวทินรัตน์ พิทักษ์พงศ์เจริญ)
รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ด้านบริหารจัดการ
รักษาการแทนผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
๑๕ พ.ค. ๒๕๖๓

เรียนคุณพนัส + คุณดวงภา

เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์งานวิจัย (ในส่วน นวัตกรรม)
ที่ดำเนินการแล้ว ผลตอบรับยังดีเยี่ยมต่อไป

(นางสาวทินรัตน์ พิทักษ์พงศ์เจริญ)
รองผู้อำนวยการสถาบัน ด้านบริหารจัดการ
รักษาการแทนผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และแผน
๑๕ พ.ค. ๒๕๖๓

สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขรับ ๑๕๖๕๖
วันที่ ๒๕ เม.ย. ๒๕๖๓
เวลา ๑๑.๕๖ น.

ที่ สวพส. / ๑๓๕๔

๒๕ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
ในรอบ ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๒ – มีนาคม ๒๕๖๓)

เลขานุการ รว.กษ.
รับที่ ๑๕๖๕๖
วันที่ ๒๕ เม.ย. ๒๕๖๓
เวลา ๑๕.๕๖ น.

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ผลการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ในรอบ ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๒ – มีนาคม ๒๕๖๓) จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดกรอบการประเมินตัวชี้วัดการกำกับกิจการของคณะกรรมการ องค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในองค์ประกอบที่ ๕ การควบคุมดูแลกิจการของ คณะกรรมการ ตัวชี้วัดบังคับที่ ๕.๑ ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาด้านการควบคุมดูแลกิจการของ คณะกรรมการองค์การมหาชน ข้อ ๑.๕ การรายงานผลการดำเนินงานแก่รัฐมนตรีที่กำกับดูแลองค์การมหาชน อย่างน้อยปี ละ ๒ ครั้ง นั้น

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จึงขอส่งรายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ในรอบ ๖ เดือน (ตุลาคม ๒๕๖๒ – มีนาคม ๒๕๖๓) ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัตน์ ปราบทุกข์)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง

รว.กษ.

รับที่ ๑๕๖๕๖
วันที่ ๒๕ เม.ย. ๒๕๖๓
เวลา ๑๕.๕๖ น.

ทราบ

๑ พ.ค. ๒๕๖๓

(นายเจตน์ชัย ศรีอ่อน)

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เพื่อโปรดทราบ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักยุทธศาสตร์และแผน #๑๔๐๖
โทร. ๐ ๕๓๓๒ ๘๔๙๖-๙๘ ต่อ ๑๓๐๔
โทรสาร ๐ ๕๓๓๒ ๘๒๒๖

(นายธนา จีรวิจิตร)
เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๐ เม.ย. ๒๕๖๓

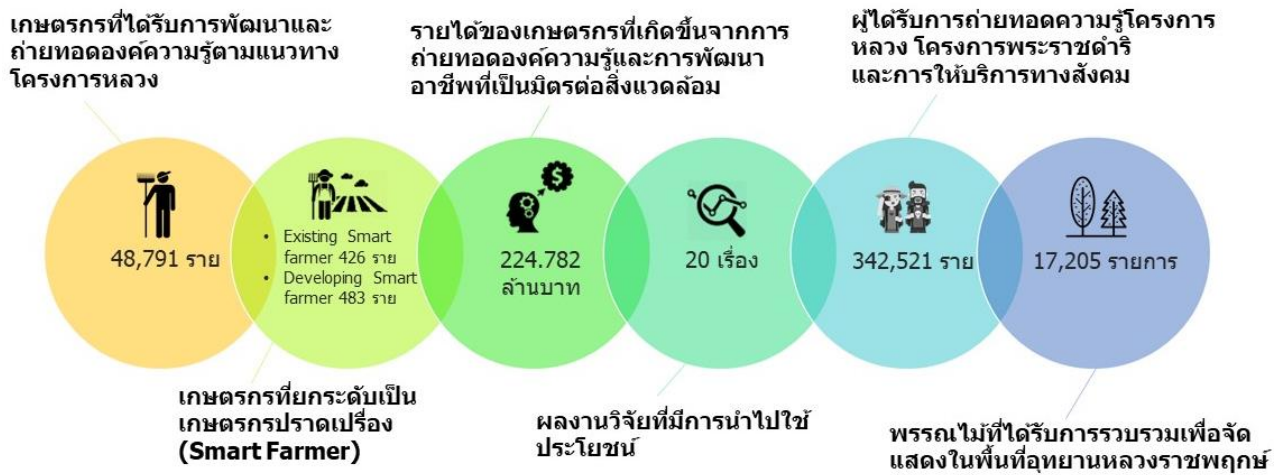
ผลการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 รอบ 6 เดือน (ตุลาคม 2562 – มีนาคม 2563)

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานที่ขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่สูงด้วย “การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง” ดำเนินการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างเหมาะสมกับภูมิสังคม ปัญหา และความต้องการของชุมชน ด้วยการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ภายใต้การกระบวนกรมีส่วนร่วมที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และการพัฒนาแบบบูรณาการ เพื่อให้ชุมชนบนพื้นที่สูงมีความอยู่ดีมีสุข มีพันธกิจ 3 ประการ คือ 1) ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนางานโครงการหลวงเพื่อให้โครงการหลวงเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน 2) ขยายผลความสำเร็จงานโครงการหลวงเพื่อพัฒนาและยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูงที่อยู่ห่างไกล ทุรกันดาร ตามแนวทางโครงการหลวง และ 3) พัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเผยแพร่และเรียนรู้ทางการเกษตร พระราชกรณียกิจ ศาสตร์พระราชา งานโครงการหลวง การวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรม และการให้บริการสังคม

สวพส. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2563 จากรัฐบาล จำนวน 516.0589 ล้านบาท ดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ใน 4 กลยุทธ์ ได้แก่ การวิจัย การสนับสนุนงานโครงการหลวง และพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้ และการบริหารจัดการและพัฒนาองค์กร ในรอบ 6 เดือน (ตุลาคม 2562 – มีนาคม 2563) มีผลการเบิกจ่ายตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณรวมผูกพัน เป็นเงิน 274.403 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 53.17 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์คิดเป็นร้อยละ 48.04 ของแผนปฏิบัติการประจำปี ประกอบด้วย

กลยุทธ์	ผลการปฏิบัติงาน (ร้อยละ)
การวิจัย	46.95
การสนับสนุนงานโครงการหลวงและพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง	49.00
การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้	49.11
การบริหารจัดการและพัฒนาองค์กร	47.11
รวม	48.04

ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการให้บริการที่สำคัญ ได้แก่

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนนโยบายและบรรลุเป้าหมายการพัฒนาสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. การวิจัย

ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนางานโครงการหลวงเพื่อให้โครงการหลวงเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน โดยสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ที่รองรับการเปลี่ยนแปลง หรือเป็นประโยชน์ต่องานโครงการหลวงและการพัฒนาพื้นที่สูง รักษาคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูง รวมถึงการนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่สูงอื่นอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและสอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมบนพื้นที่สูง การพัฒนาและยกระดับเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในระดับประเทศและนานาชาติ ตลอดจนการรักษาสิทธิของชุมชนผ่านการจดสิทธิบัตรและทรัพย์สินทางปัญญา ปีงบประมาณ พ.ศ.2562 มีการดำเนินงานทั้งสิ้น 44 โครงการหลักในรอบ 6 เดือน มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณคิดเป็นร้อยละ 54.50 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 46.95 มีผลการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1.1 การวิจัยและพัฒนาพันธุ์และการแปรรูปเฮมพ์ภายใต้ระบบการควบคุม

มุ่งวิจัยพัฒนาพันธุ์เฮมพ์อย่างต่อเนื่องให้มีลักษณะดี ให้ผลผลิตสูง โดยปรับปรุงพันธุ์และคัดเลือกพันธุ์เฮมพ์ THC ต่ำ ให้มีผลผลิตสูงและมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาด ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการแปรรูปเส้นใยเฮมพ์ให้ได้มาตรฐานสำหรับใช้ในกิจการทหาร และพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มมูลค่าเส้นใยจากกระบวนการผลิตเส้นด้ายเฮมพ์ ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 49.75

1.2 การวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรบนพื้นที่สูง

วิจัยเชิงบูรณาการร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงและเกษตรกรบนพื้นที่สูง เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตพืชและสัตว์บนพื้นที่สูง คำนึงถึงการผลิตภายใต้ระบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับวิธีการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน มุ่งวิจัยและพัฒนาชีวภัณฑ์เกษตรและผลิตภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ทดแทนสารเคมีเกษตร มีเป้าหมายเพื่อให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงมีการพัฒนาอาชีพบนฐานความรู้ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม เกิดความมั่นคงด้านอาหาร เป็นชุมชนที่มีภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ควบคู่ไปกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมีงานวิจัยสำคัญ 24 โครงการหลัก ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 46.59 ดังนี้

1) การวิจัยเพื่อปรับปรุง คัดเลือก ทดสอบ พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ที่มีลักษณะเฉพาะและมีศักยภาพสำหรับพื้นที่สูง สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและตลาด และสร้างความมั่นคงด้านอาหาร เช่น พันธุ์ข้าวท้องถิ่น ธัญพืชบนพื้นที่สูง กระเทียม กาแฟอาราบิก้า องุ่น ผักอินทรีย์ มันเทศญี่ปุ่น เบญจมาศ กุหลาบ พันธุ์สัตว์ เช่น ไก่พื้นเมือง เป็นต้น

2) การปรับปรุงยุคที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตผลผลิตทางการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่สูง เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต รวมทั้งลดต้นทุนการผลิต เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกาแฟอาราบิก้า การเพิ่มผลผลิตไม้ผล เช่น องุ่น เสาวรสหวาน พืชตระกูลส้ม มะม่วง การจัดการน้ำและปุ๋ยในไม้ผล การเลี้ยงผึ้งเพื่อการเพิ่มผลผลิตพืชและคุณภาพน้ำผึ้ง การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวสำหรับลดการสูญเสียผลผลิตพืชผัก การเพิ่มคุณภาพการผลิตไม้ดอก เช่น วานีสีศ ดอกบัวดิน ไฮเดรนเยียกระถาง การพัฒนาด้านแบบสารชีวภัณฑ์และสารทดแทนสารเคมีเกษตรเพื่อการเพาะปลูกพืชที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูง การเลี้ยงสัตว์ปีกและสุกร

ในระบบอินทรีย์ การแปรรูปจากเนื้อไก่เบรสและเนื้อไก่กระดูกดำ การเลี้ยงปลาไซบีเรียนสเตอเจียน และปลาเรนโบว์เทราต์ภูฏาน เป็นต้น

3) กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีสู่เกษตรกรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับภูมิสังคมบนพื้นที่สูง เพื่อให้เกษตรกรและชุมชนบนพื้นที่สูงมีภูมิคุ้มกัน สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยติดตามความก้าวหน้าของจำนวนผลงานวิจัยที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2563 จำนวน 20 เรื่อง พัฒนาระบบการจัดการฐานข้อมูลงานวิจัย และติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาเครือข่ายวิจัย 2 เครือข่าย ได้แก่ (1) งานวิจัยและพัฒนาภัยชุมชนบนพื้นที่สูงระหว่างมูลนิธิโครงการหลวง สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) และบริษัท สยามไบโอไซเอนซ์ จำกัด และ (2) งานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีคาร์บอนต่ำระหว่างมูลนิธิโครงการหลวง สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) มหาวิทยาลัยมหิดล และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ด้านการเกษตรกวางตุ้ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

1.3 การวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนบนพื้นที่สูง

เน้นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นใน 11 ชุมชน ศึกษาทางเลือกในการสร้างรายได้จากภาคการเกษตรที่เหมาะสมกับภูมินิเวศบนพื้นที่สูงใน 5 ภูมิสังคม ได้แก่ ชุมชนป่าเมี่ยง ชุมชนที่มีฐานจากการปลูกฝิ่น ชุมชนทำนาเป็นหลัก ชุมชนที่ปลูกข้าวไร่-ข้าวโพด และพื้นที่เขตร้อน และศึกษากระบวนการพัฒนาทุนมนุษย์และทุนทางสังคมของชุมชนบนพื้นที่สูงโดยกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงสามารถยกระดับการพัฒนาตนเองและหลุดพ้นจากกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำสุดของประเทศ และสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรบนพื้นที่สูงโดยกระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยพัฒนาศักยภาพผู้นำการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 4 ชาติพันธุ์ รวมถึงสำรวจสืบค้น และรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้ของกลุ่มชาติพันธุ์บนพื้นที่สูง 5 ชาติพันธุ์ ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 54.81

1.4 การวิจัยและพัฒนากลไกเพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

วิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูพืชท้องถิ่นและความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อเป็นธนาคารอาหารของชุมชนบนพื้นที่สูง ศึกษาการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์พืชหัวพื้นบ้าน เห็ดท้องถิ่น ชนิดไม้ท้องถิ่นเพื่อใช้ประโยชน์ในการปลูกป่าชาวบ้านและใช้สอยของชุมชน และชนิด/พันธุ์ไม้สนเพื่อปลูกเป็นสวนป่าและการอนุรักษ์ ซึ่งชุมชนสามารถตัดฟันมาใช้ประโยชน์โดยไม่ขัดต่อข้อกำหนด รวมถึงการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ การใช้ประโยชน์ไม้จันทน์หอมและไม้ปายืนต้นบางชนิด ตลอดจนศึกษาและพัฒนาองค์กรชุมชนในการขับเคลื่อนกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชน เพื่อการใช้ประโยชน์เป็นแหล่งอาหาร ยาสมุนไพร และไม้ใช้สอยอย่างต่อเนื่องยั่งยืน

นอกจากนี้ ยังพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและฐานความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูงในระดับชุมชนและเชิงพาณิชย์ เช่น ผลิตภัณฑ์สำหรับแม่และเด็ก ผลิตภัณฑ์นาโนนาส่งสู่เป้าหมายสำหรับกระตุ้นการงอกของเส้นผม ผลิตภัณฑ์เวชสำอางสำหรับผู้ชาย ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจากน้ำมันที่สกัดได้จากพืชท้องถิ่นบนพื้นที่สูง เป็นต้น และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหรือปกป้องคุ้มครองทรัพยากรของท้องถิ่นมิให้

สูญหายไปอย่างเป็นรูปธรรม เทคโนโลยีในการฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ของดิน การจัดการธาตุอาหารในพืช ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมกับระบบการปลูกพืชบนพื้นที่สูง ร่วมกับการยกระดับชุมชนโครงการหลวง เพื่อเป็นชุมชนคาร์บอนต่ำและยั่งยืน เพื่อให้เกิดกระบวนการขับเคลื่อนของชุมชนในการ อนุรักษ์ ปกป้อง คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของชุมชนให้อยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูงได้อย่างยั่งยืน ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 45.71

2. การสนับสนุนงานโครงการหลวงและพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง

การพัฒนาพื้นที่สูงโดยใช้รูปแบบการดำเนินงานแบบโครงการหลวง เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับคนทุกกลุ่มคนบนพื้นที่สูง ลดความเหลื่อมล้ำเพื่อแก้ปัญหาความยากจน โดยพัฒนาศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 39 พื้นที่ ให้มีศักยภาพในการเป็นศูนย์เรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน เป็นต้นแบบการเรียนรู้ศาสตร์พระราชาในการพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันได้ดำเนินการขยายผลสำเร็จงานโครงการหลวงเพื่อยกระดับการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เน้นพัฒนาศักยภาพผู้นำรุ่นใหม่ พัฒนาอาชีพบนฐานความรู้ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมสถาบันเกษตรกร สร้างศักยภาพของชุมชนให้สามารถอนุรักษ์ ปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขยายผลการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมจากฐานองค์ความรู้โครงการหลวง งานวิจัย และภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้และการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง โดยสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนการบูรณาการแผนแต่ละระดับ ร่วมกับแผนแม่บทที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเป็นกรอบการดำเนินงาน เพื่อยกระดับชุมชนสู่ชุมชนพึ่งพาตนเอง และเป็นต้นแบบด้านการเกษตรบนพื้นที่สูงตามแบบโครงการหลวง

ดำเนินการในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 39 แห่ง ใน 6 จังหวัด พื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 33 แห่ง ใน 8 จังหวัด โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่เฉพาะ 11 แห่ง ใน 3 จังหวัด พื้นที่โครงการ “รักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน” 11 แห่ง ใน 7 จังหวัด และพื้นที่โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงเพื่อการพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง 785 ศพช. ใน 14 จังหวัด ผลการเบิกจ่ายงบประมาณคิดเป็นร้อยละ 52.12 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 49.00

เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแนวทางโครงการหลวง จำนวน 48,791 ราย (ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 63) รายได้ของเกษตรกรที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทอดองค์ความรู้และการพัฒนาอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 224,782 ล้านบาท และคัดเลือกหมู่บ้านที่จะเข้าดำเนินงานพัฒนาตามแนวทางโครงการหลวงในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 361 หมู่บ้าน ผลการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่

2.1 การพัฒนาตามแผนแม่บทศูนย์พัฒนาโครงการหลวง

ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2560 - 2564) ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2559 มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 64.97 ดังนี้

สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการเรียนรู้ให้เกษตรกรในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง 39 แห่ง จำนวน 9,747 ราย ด้านการปลูกไม้ดอก ไม้ผล ผักอินทรีย์ พืชผักและสมุนไพร ชาและกาแฟอราบิก้า การเลี้ยงสัตว์และประมง ป่าชาวบ้าน การผลิตพืชไร่บนพื้นที่สูง และสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในศูนย์เรียนรู้โครงการหลวง

รณรงค์เพื่อลดใช้สารเคมีบนพื้นที่สูงและเฝ้าระวังการปนเปื้อนมลพิษในสิ่งแวดล้อม ผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การวิเคราะห์คุณภาพดินและน้ำ จัดอบรมเรื่องการใช้สารชีวภัณฑ์และสารทดแทนสารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับสุขภาพเกษตรกรจากผลกระทบของสารเคมีเกษตร ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย และการปฏิบัติตัวหลังได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย จัดกิจกรรมรณรงค์การบริโภคผักผลไม้ปลอดภัย และส่งเสริมเกษตรกรปลูกผักภายใต้มาตรฐานอาหารปลอดภัย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผลผลิตตามมาตรฐานอาหารปลอดภัย (GAP และเกษตรอินทรีย์) และมาตรฐานโรงคัดบรรจุผลผลิต (GMP/HACCP) ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทั้ง 39 แห่ง

เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่โครงการหลวง โดยสนับสนุนการพัฒนาผู้นำและคณะกรรมการชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการถ่ายทอดองค์ความรู้ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนกิจกรรมการรวมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและพัฒนาการเข้าถึงแหล่งทุนในด้านต่างๆ และยกระดับสู่การจดทะเบียนเป็นสถาบันเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและอนุรักษ์ศาสนาวัดธรรมและประเพณีชนเผ่าในพื้นที่โครงการหลวง พัฒนาชุมชนโครงการหลวง 7 ชุมชน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และต้นแบบของชุมชนบนพื้นที่สูงคาร์บอนต่ำและยั่งยืน ที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนาศักยภาพเยาวชนบนพื้นที่สูง 5 กลุ่ม ให้เป็นต้นแบบการเรียนรู้การดำเนินงานกลุ่มเยาวชนที่มีส่วนร่วมการพัฒนาชุมชนของตนเองในด้านต่างๆ

ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยสนับสนุนกิจกรรมการดูแลรักษาแปลงเดิมของเกษตรกรผู้ปลูกป่าชาวบ้าน (แปลงเดิม พ.ศ. 2561 - 2562) สนับสนุนการจัดการดูแลต้นไม้ และเพิ่มธาตุอาหารในดินให้มีความเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของต้นไม้ในแปลงปลูกป่าชาวบ้าน (แปลงปลูกเดิม พ.ศ. 2562) ของเกษตรกร 387 ราย พื้นที่ปลูก 443.47 ไร่ จำนวนต้นไม้ที่ปลูก 92,657 ต้น ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทั้ง 39 แห่ง ทำแนวกันไฟรวมระยะทาง 216.5 กิโลเมตร และสร้างฝายชะลอน้ำ/ชุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขินใน 36 ชุมชน ฝายรวมทั้งหมด 70 ตัว

2.2 การพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง

ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) มติคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2559 และแผนปฏิบัติการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่เฉพาะระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2562-2565) มติคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2562 ในการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงทั้งภาคเกษตรและนอกภาคการเกษตร ร่วมกับการใช้ประโยชน์จากแผนที่ดินรายแปลง เพื่อการใช้พื้นที่อย่างถูกต้องเหมาะสม ควบคู่กับการจัดการผลผลิตภายใต้ระบบมาตรฐานอาหารปลอดภัย และระบบการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ตลอดจนสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 33 แห่ง และพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงในพื้นที่เฉพาะ 11 พื้นที่ มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 53.17 ดังนี้

ถ่ายทอดความรู้จากองค์ความรู้และเทคโนโลยีของโครงการหลวง ให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง และพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงในพื้นที่เฉพาะ รวม 38,556 ราย เสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชนในการพึ่งตนเองและขับเคลื่อนการพัฒนาด้วยการพัฒนาศักยภาพของผู้นำเกษตรกร โดยคัดเลือกผู้นำเกษตรกร ตั้งแต่ พ.ศ. 2560-2562 รวมทั้งสิ้น 909 ราย แบ่งเป็นกลุ่ม Existing smart farmer 426 ราย และกลุ่ม Developing Smart Farmer 483 ราย เพื่อยกระดับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะให้กับผู้นำเกษตรกร สามารถช่วยขับเคลื่อนงานของ สวพส. และเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้และตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจน

พัฒนาคุณภาพผลผลิตและช่องทางตลาด โดยถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ของการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ในโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 24 แห่ง เกษตรกรเข้าร่วมจำนวน 1,114 ราย ดำเนินงานตรวจประเมินภายในแหล่งผลิตพืช ใน 14 แห่ง 13 ชนิดพืช และดำเนินการขอรับรองแหล่งผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP โดยกรมวิชาการเกษตร ให้กับเกษตรกร 192 ราย ใน 12 พื้นที่ จำนวน 16 ชนิดพืช ได้แก่ เงาะ มะนาว ส้ม ส้มโอ ลิ้นจี่ ฝรั่ง เสาวรส แตงกวาญี่ปุ่น มะเขือเทศเชอร์รี่ พริกหวาน กาแฟ มะเขือเทศโครงการหลวง เมล่อนญี่ปุ่น ชุกินี ฟักทองญี่ปุ่น และอะโวคาโด ขณะเดียวกันได้พัฒนาช่องทางตลาดและจำหน่ายผลผลิต โดยเชื่อมโยงการจำหน่ายผลผลิตผ่านตลาดโครงการหลวง ร่วมกับการพัฒนาตลาดเกษตรกร 3 แห่ง ได้แก่ (1) ตลาดนัดชาวดอย ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ และตลาดนัดชาวดอยออนทัวร์ร่วมกับศูนย์การค้าเซ็นทรัล พลาซ่า เชียงใหม่ แอร์พอร์ต โดยให้เกษตรกรในตลาดนัดชาวดอยร่วมออกบูธจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรทุกวันศุกร์ มูลค่าการจำหน่าย 3.21 ล้านบาท (2) กาดเกษตรกรน่าน จังหวัดน่าน มูลค่าการจำหน่าย 0.062 ล้านบาท (3) ร้านอาคารตลาดและสถาบันเกษตรกรสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) มูลค่าการจำหน่าย 0.14 ล้านบาท

เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยการคัดเลือกหมู่บ้านที่จะเข้าดำเนินงานพัฒนาตามแนวทางโครงการหลวงในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 361 หมู่บ้าน ส่งเสริมการจัดทำแผนชุมชนและทบทวนแผนชุมชนในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง 32 ชุมชน พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรให้สามารถบริหารจัดการด้านการผลิตและการตลาดได้ด้วยตนเอง มีสถาบันเกษตรกรด้านการผลิตและการตลาดในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงทั้งหมด 81 กลุ่ม สมาชิก 2,483 ราย เงินทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 20.00 ล้านบาท ประกอบด้วยสหกรณ์ 9 แห่ง สมาชิก 564 ราย ทุนดำเนินงาน 11.68 ล้านบาท กลุ่มเตรียมสหกรณ์ 8 แห่ง สมาชิก 373 ราย ทุนดำเนินงาน 2.35 ล้านบาท วิสาหกิจชุมชน 30 แห่ง สมาชิก 804 ราย ทุนดำเนินงาน 3.63 ล้านบาท และกลุ่มพึ่งตนเอง 34 แห่ง สมาชิก 742 ราย ทุนดำเนินงาน 2.43 ล้านบาท และมีสถาบันเกษตรกรตัวอย่าง 5 แห่ง

อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของแต่ละชุมชน โดยกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินแบ่งแยกพื้นที่ป่า พื้นที่ทำกิน และที่อยู่อาศัยของชุมชนให้มีความชัดเจน 89 ชุมชน (ชุมชนเก่า 81 ชุมชน ชุมชนใหม่ 8 ชุมชน) แก้ปัญหาการเสื่อมโทรมของดินและน้ำ โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยการฝึกอบรมและสาธิตการทำปุ๋ยหมัก รวมไปถึงการปรับปรุงดินในแปลงเกษตรกรรมตามค่าการวิเคราะห์ดิน ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับระบบการปลูกพืชทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทดแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยปลูกไม้ผลร่วมกับการปลูกหญ้าแฝกเป็นพืชพี่เลี้ยง พัฒนาแปลงของเกษตรกรนำร่องให้เป็นแปลงเรียนรู้การใช้ประโยชน์หญ้าแฝกเพื่อการเกษตร ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง จำนวน 3 แห่ง ปลูกป่าฟื้นฟูระบบนิเวศกว่า 500 ไร่ ทำแนวกันไฟเพื่อป้องกันไฟป่าและลดปัญหาหมอกควัน ระยะทาง 301 กิโลเมตร ทำฝาย 24 ลูก

2.3 การสนับสนุนโครงการ “รักษน้ำเพื่อแม่ของแผ่นดิน”

ดำเนินการภายใต้แผนแม่บทโครงการ “รักษน้ำเพื่อแม่ของแผ่นดิน” ระยะที่ 3 (พ.ศ.2560 – 2564) บูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน 20 หน่วยงาน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการ 2 คณะ ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการโครงการ “รักษน้ำเพื่อแม่ของแผ่นดิน” และคณะกรรมการบริหารและกำกับดูแลโครงการ “รักษน้ำเพื่อแม่ของแผ่นดิน” เพื่อเป็นกลไกการสนับสนุนการดำเนินงาน โดย สวพส. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ และดำเนินการในลักษณะการขยายผลการดำเนินงานของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริไปยังชุมชนและหมู่บ้านใกล้เคียงในพื้นที่ลุ่มน้ำ 11 ลุ่มน้ำ 7 จังหวัด มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 48.12 ดังนี้

ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เกษตรกรในพื้นที่ 344 ราย สร้างและพัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดภัยต้นแบบนำร่องโดยใช้องค์ความรู้โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดภัยและผักอินทรีย์ในระบบโรงเรือนและนอกโรงเรือน ใน 4 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก เลย แม่ฮ่องสอน และอุดรดิตถ์ เน้นการใช้ปุ๋ยหมักแทนการใช้สารเคมีอันจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคต

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยร่วมกับชุมชนสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ในแปลงและโรงเรือนที่ผลิตพืช ในพื้นที่ลุ่มน้ำภาค จังหวัดพิษณุโลก และลุ่มน้ำหมัน จังหวัดเลย ปรับปรุงบำรุงดินในแปลงผลิตผักอินทรีย์ ติดตามและให้คำแนะนำการผลิตปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์และเศษผักที่เหลือ เพื่อลดการเผาเศษพืชในพื้นที่ ลดปัญหาหมอกควัน และเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และอุดรดิตถ์

พัฒนาปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ให้เป็นแปลงต้นแบบการถ่ายทอดองค์ความรู้การเกษตร ให้กับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ และพิษณุโลก และสนับสนุนพันธุ์พืชชนิดใหม่ให้กับกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้มีการผลิตพืชที่หลากหลายในพื้นที่และให้เป็นแปลงสาธิตให้กับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่

2.4 โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแบบโครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง

ดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการโครงการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแบบโครงการหลวงเพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชนบนพื้นที่สูง ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2562-2565) มติคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2562 ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ครอบคลุมพื้นที่ ศศช. ทั่วประเทศ จำนวน 785 ศศช. ใน 14 จังหวัด มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 21.68 ดังนี้

ถ่ายทอดและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้องค์ความรู้โครงการหลวง มีเกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดความรู้ตามแนวทางโครงการหลวง จำนวน 144 ราย พัฒนาและสนับสนุนศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาพื้นที่สูง โดยร่วมกับ กศน.อำเภอในการจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีความน่าสนใจ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น หลักสูตรการปลูกกาแฟอาราบิก้าตามแนวทางโครงการหลวง การปลูกโกโก้ การปลูกเสาวรสหวาน การปลูกไม้ เป็นต้น จัดทำสื่อองค์ความรู้โครงการหลวงเพื่อการพัฒนาพื้นที่สูง เช่น ปฏิทินโรคและแมลงศัตรูพืชที่สำคัญพร้อมวิธีป้องกันกำจัด จัดทำคลิปวิดีโอเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ให้กับครู ศศช. เป็นต้น

พัฒนาการเรียนรู้และการถ่ายทอดองค์ความรู้โครงการหลวงในพื้นที่ 50 ศศช. 19 อำเภอ 9 จังหวัด พัฒนาศักยภาพของชุมชนตัวอย่างการขับเคลื่อนในการพัฒนาด้วยองค์ความรู้โครงการหลวงในพื้นที่ 20 ศศช. 17 อำเภอ 7 จังหวัด สนับสนุนกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ โดยจัดกิจกรรมการสร้างฝายชะลอน้ำแบบกึ่งถาวร การรณรงค์ชุมชนนำอยู่หมู่บ้านสะอาด การอบรมการวิเคราะห์ดินเบื้องต้นและการปรับปรุงบำรุงดิน การตรวจหาสารเคมีในเลือดของเกษตรกร และสนับสนุนต้นกล้าไม้ผล วัสดุอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ 6 ศศช. นอกจากนี้ ได้จัดทำแปลงสาธิต/แปลงเรียนรู้ในพื้นที่ ศศช. (แปลงปลูกโกโก้ เสาวรสหวาน ไม้ผลผสมผสาน ผักในโรงเรือน กาแฟอาราบิก้า) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ชุมชนและ ศศช. ใกล้เคียง โดยคัดเลือกเกษตรกรตัวอย่างเพื่อเป็นแปลงตัวอย่างให้กับคนในชุมชน 55 ราย

พัฒนาและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ผ่านการใช้แอปพลิเคชันไลน์ (HDKN 61-64) และการใช้ Facebook (โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้) เพื่อติดต่อสอบถามปัญหาอุปสรรค แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างนักวิชาการ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม ครู ศศช. รวมถึงการประชาสัมพันธ์สื่อองค์ความรู้ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกัน

2.5 การบริหารจัดการ

มีผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 29.74 โดยจัดการองค์ความรู้งานพัฒนา ที่เน้นการสังเคราะห์องค์ความรู้ รูปแบบ กระบวนการทำงาน จากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และเกษตรกร ให้ได้องค์ความรู้ใหม่ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาพื้นที่สูง ได้แก่ การผลิตสื่อองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี/องค์ความรู้/นิทรรศการ/ประชาสัมพันธ์ผลงานในพื้นที่ดำเนินงานของ สวพส. จำแนกเป็นไวน์บอร์ดความรู้ จำนวน 44 เรื่อง คลิปสั้น จำนวน 2 เรื่อง สรุปข้อมูล/ถอดบทเรียนจากการปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่และเกษตรกร จำนวน 5 เรื่อง และเผยแพร่ออนไลน์ 3 ช่องทาง

จัดประชุมคณะทำงานระดับจังหวัดโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ประจำปี พ.ศ. 2563 2 ครั้ง เพื่อรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน ไตรมาส 1 ปีงบประมาณ พ.ศ.2563 การดำเนินงานในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่หลายกระทรวงร่วมดำเนินการนำเสนอผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และเป็นการติดตามงานตามแผนบูรณาการที่ยังไม่ปฏิบัติตามแผนของหน่วยงานต่างๆ

ศึกษาดูงานและเข้าร่วมจัดกิจกรรมและออกкупаประชาสัมพันธ์ในงาน International Agrtulture Exhibition 2019 ณ จังหวัดชอลลันมโด สาธารณรัฐเกาหลี โครงการแฮมฮิล อุนดง

3.การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้

พัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์ให้เป็นแหล่งเผยแพร่และเรียนรู้ทางการเกษตร พระราชกรณียกิจ ศาสตร์พระราชา งานโครงการหลวง การวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรม ร่วมกับการเสริมสร้างสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้บริการสังคมด้วยระบบบริหารจัดการและการบริการที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ และปลอดภัย แก่ชุมชนบนพื้นที่สูงและประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งความรู้ที่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตหรือประกอบอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ สอดคล้องกับกรอบการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ มีประชาชนได้รับการถ่ายทอดความรู้โครงการหลวง โครงการพระราชดำริ และได้รับบริการทางสังคมจาก อุทยานหลวงราชพฤกษ์ 342,521 ราย (ข้อมูล ณ 31 มี.ค. 63) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณคิดเป็นร้อยละ 52.17 ของวงเงินงบประมาณที่ได้รับ ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 49.11 มีผลการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

3.1 งานวิชาการและการเรียนรู้

พัฒนาและดูแลแหล่งเรียนรู้โครงการหลวง โครงการพระราชดำริ ความหลากหลายทางชีวภาพ และการเกษตร

พัฒนาและดูแลแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้มีความพร้อมสำหรับผู้เรียนรู้ จำนวน 11 ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย สวนเกษตรทฤษฎีใหม่ สวนไม้ผล พืชทะเลทราย พืชไร่ดิน โลกแมลง สวนสมุนไพร ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง โดมกุหลาบ เรือนร่มไม้ ศูนย์สาธิตศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และการจัดการทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนาและปรับปรุงภูมิทัศน์ ป้ายองค์ความรู้ ตลอดจนจัดแสดงต่างๆ ให้สามารถรองรับบริการการเข้าชมของผู้มาเรียนรู้ได้ตลอดทั้งปี นอกจากนี้ มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากขยะ และผลิตปุ๋ยหมักแบบไม่กลับกองซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ภายในอุทยานหลวงราชพฤกษ์แล้ว 51,420 กิโลกรัม

ศึกษาและอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

รวบรวมพรรณไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ เน้นการจัดหาพรรณไม้ทดแทน จัดทำและติดตั้งป้ายชื่อ และเพาะขยายพรรณไม้ที่ได้รวบรวมไว้ในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดย 1) จัดหาพรรณไม้ทดแทนและเพิ่มเติม จำนวน 80 รายการ (เป้าหมาย 100 รายการ) ประกอบด้วย พืชหัว 11 รายการ ไม้ดอก 52 รายการ พืชทะเลทราย/ไม้อวบน้ำ 3 รายการ และหญ้า 14 รายการ 2) จัดทำและติดตั้งป้ายชื่อพรรณไม้ 559 รายการ

3) ขยายพรรณไม้ (พืชหัว ไม้ดอก พืชทะเลทราย/ไม้อวบน้ำ สมุนไพร พืชกินแมลง) ด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ปักชำ แยกหน่อ 381 รายการ รวม 5,611 ขวด/กระถาง/ต้น

ส่งเสริมการเรียนรู้และจิตอาสา

อุทยานหลวงราชพฤกษ์จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียน นักศึกษา และบุคลากรจากหน่วยงานต่างๆ ที่สนใจ มีผู้เข้ารับการเรียนรู้ จำนวน 29,141 ราย คิดเป็นเงินรายได้ 1.21 ล้านบาท แบ่งเป็น 1) กิจกรรมเรียนรู้แบบมีค่าใช้จ่าย มีผู้ได้รับการเรียนรู้จำนวน 15,933 ราย จากการจัดโครงการแพ็คเกจกิจกรรมเรียนรู้ กิจกรรมค่ายเยาวชนรักธรรมชาติ กิจกรรมปลูกรักษาก่อนูรักษ์ตัวน้อย 2) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อสังคม มีผู้ได้รับการเรียนรู้จำนวน 13,208 ราย จากการจัดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ การจัดกิจกรรมเสวนา การอบรมให้ความรู้เชิงเกษตร การจัดนิทรรศการทางวิชาการ ได้แก่ นิทรรศการข้าว นิทรรศการวันดินโลก นิทรรศการ Bug Gang นิทรรศการสมุนไพร การรับนักศึกษาฝึกงาน นอกจากนี้ ยังมีการเผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ด้วยการเข้าพบบุคลากรทางการศึกษาและประชาสัมพันธ์ตามโรงเรียนและหน่วยงานต่างๆ จำนวน 8 ครั้ง

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมสำคัญ ได้แก่

1) กิจกรรม “มัคคุเทศก์น้อย (RPR Ambassador) รุ่นที่ 3” ได้รับความสนใจจากเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่สมัครเข้าร่วมเป็นมัคคุเทศก์น้อย รุ่นที่ 3 ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จำนวน 17 ราย จากโรงเรียนบ้านสันป่าสัก และโรงเรียนต้นแก้วผดุงวิทยาลัย โดยได้รับการฝึกอบรมเมื่อวันที่ 23-24 พฤศจิกายน 2562 และเริ่มปฏิบัติงานดูแลและบริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์และวันหยุด เสาร์ - อาทิตย์ ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2562 เวลา 09.00 – 17.00 น. ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ วันละ 4 คนตามจุดต่างๆ ได้แก่ หอคำหลวง นิทรรศการ 236 ปี นิทรรศการบัวบาทยาตรา และการบรรยายบนรถโดยสารชมวิว สิ้นสุดการปฏิบัติงานเมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2563

2) กิจกรรม “เกษตรกรน้อยหัวใจสีเขียวเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน” ปีงบประมาณ พ.ศ.2563 มีนักเรียนจากโรงเรียนบ้านตองกาย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 – 5 เข้าร่วมจำนวน 50 ราย และโรงเรียนบ้านแม่เหียะสามัคคี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 5 เข้าร่วมจำนวน 32 ราย โดยเกษตรกรน้อยจะได้ร่วมกิจกรรม ได้แก่ การเพาะเมล็ดผัก ย้ายกล้าผัก การเตรียมแปลงปลูก การเตรียมคอกเลี้ยงไก่ ณ สวนเกษตรทฤษฎีใหม่ การเรียนรู้ และฝึกการปลูกพืชไร่ดิน การฝึกการขยายพันธุ์พืชสมุนไพร การทำปุ๋ยหมัก

3.2 งานกิจกรรมและประชาสัมพันธ์

กิจกรรมเทิดพระเกียรติพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและสันตนาการ และการให้บริการ ที่สำคัญ ได้แก่

จัดพิธีบำเพ็ญกุศลเนื่องในวันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ณ หอคำหลวง อุทยานหลวงราชพฤกษ์ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2562 จำนวน 236 ราย

จัดพิธีพระราชทานพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี ร่วมกับจังหวัดเชียงใหม่ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2562 จำนวน 521 ราย

จัดกิจกรรมงานวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (วันชาติและวันพ่อแห่งชาติ) เมื่อวันพุธที่ 4 ธันวาคม 2562 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 223 ราย

กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและสันตนาการ และการให้บริการสังคม ที่สำคัญ ได้แก่

กิจกรรมเทศกาลชมสวน (Flora Festival) “สวนรักษ์” ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 – 29 กุมภาพันธ์ 2563 เผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทย และผลสำเร็จการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงที่ได้ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของชุมชนบนพื้นที่สูง ทั้งยังเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ภายในงานได้เนรมิตสวนสวยด้วยไม้ดอกเมืองหนาวนานาพรรณนับล้านดอก เช่น ทิวลิป ลิลลี่ ซัลเวีย ไชคลาแมน ไฮเดรนเยีย เจอรานิยม เบญจมาศ บีโกเนีย พิทูเนีย ฯลฯ จากมูลนิธิโครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง ผสมผสานกับประติมากรรมภูมิปัญญาไทยที่สะท้อนถึงความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม ร่วมกับกิจกรรมสวนรักษ์ผูกพันกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม กิจกรรมเรียนรู้วิชาภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม (สานปลาตะเพียน) กิจกรรมเรียนรู้วิชาภูมิปัญญาด้านอาหารและขนม โดยใช้วัตถุดิบจากพืชสมุนไพรพื้นบ้านมาทำเป็นเมนูอาหารและขนมชื่อดังของภาคเหนือ กิจกรรมสวนรักษ์ตามสวนจากหน่วยงานภาคี กิจกรรมเรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม ค่ายสำรวจธรรมชาติ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ และตลาดนัดชาวดอยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2562 จำนวน 324,452 ราย

กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ สวนรักเดอะซีรีส์ ประจำปี 2563 ภายใต้เทศกาลชมสวน ประจำปี 2563 บริเวณลานสัมผัส อุทยานหลวงราชพฤกษ์ เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2563 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 1,619 ราย

กิจกรรมเนื่องในวันครบรอบ 10 ปี วันพระราชทานนามอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ณ ห้องอินทนิล อุทยานหลวงราชพฤกษ์ เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2563 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 215 ราย

งานประชาสัมพันธ์

เน้นการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ทั้งไทยและจีน รวมถึงประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโทรทัศน์ วิทยุ โรงแรมที่ปัก การออกบูธประชาสัมพันธ์ และประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร โดยจัดทำโปรม์ชิ้นส่วนลดค่าเข้าชมอุทยานหลวงราชพฤกษ์ในช่วงเทศกาลชมสวน จำนวน 13 หน่วยงาน ในโครงการ “เที่ยววันธรรมดา ราคาช็อกโลก”

3.3 งานพัฒนาธุรกิจและการให้บริการ

ปรับปรุงและพัฒนาจุดให้บริการร้านค้า สินค้าที่ระลึก ราชพฤกษ์เพลส การให้บริการจัดเลี้ยง สัมมนา และให้บริการเช่าพื้นที่ เพื่อบริการรับและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการภายในอุทยานหลวงราชพฤกษ์ มีรายได้จากการให้บริการต่างๆ ดังนี้ 1) การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ 1.82 ล้านบาท 2) การให้บริการห้องพักราชพฤกษ์เพลส 1.01 ล้านบาท 3) การเช่าจักรยาน 0.28 ล้านบาท และ 4) การให้บริการจัดเลี้ยง สัมมนา และให้บริการเช่าพื้นที่ 1.55 ล้านบาท

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้ประสานความร่วมมือด้านต่างๆ และเชื่อมความสัมพันธ์กับองค์กรภาคีทั้ง 6 หน่วยงาน ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เครือเจริญโภคภัณฑ์ บริษัทเบอร์ลี่ ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) และสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ

และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) อย่างต่อเนื่อง เพื่อออกแบบการจัดนิทรรศการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่องค์ความรู้ของแต่ละองค์กร ทั้งนี้ ได้จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ กิจกรรมส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กรในงานเทศกาลชมสวน ภายใต้แนวคิด “สานรักซ์” เพื่อให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่สวนองค์กร ระหว่างพฤศจิกายน 2562 – กุมภาพันธ์ 2563 ได้แก่ 1) กิจกรรมทำเทียนหอมจากสีธรรมชาติ ณ สวนองค์กรธนาคารแห่งประเทศไทย 2) กิจกรรมทำกระดาษสา ณ สวนองค์กรธนาคารกรุงไทย 3) กิจกรรมสานชะลอม ณ บ้านพอเพียง สวนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 4) กิจกรรมทำถุงกระดาษสารพัดประโยชน์ ณ สวนอัครจริยส์สันแห่งดาวอังคาร สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) 5) กิจกรรมผ้ามัดย้อมจากสีธรรมชาติ ณ สวนองค์กรเครือเจริญโภคภัณฑ์ และ 6) กิจกรรมระบายสีหม้ออมลินด้วยสีธรรมชาติจากดอกไม้ ณ สวนบริษัทเบอร์ลี ยุคเกอร์ จำกัด (มหาชน) นอกจากนี้ ยังได้จัดกิจกรรม แชะ แอนด์ แชร์ ให้นักท่องเที่ยวร่วมกิจกรรมและประชาสัมพันธ์สวนองค์กรผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ การจัดงานตลอดระยะเวลา 4 เดือน มีนักท่องเที่ยวที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 28,419 ราย

3.4 งานเครือข่ายความร่วมมือ

อุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้ประสานงานกับเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อหารือเกี่ยวกับการปรับปรุงสวน พร้อมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศคู่ความร่วมมือ ในด้านวิชาการ พืชสวน และจัดการความรู้ ดังนี้

- ติดตั้งธงมนตรา ภูฏาน ที่ได้รับมอบจากนายเซวัง โชเพล ดอร์จี เอกอัครราชทูตราชอาณาจักรภูฏาน ประจำประเทศไทย และร่วมหารือกับ Mr. Dasho Rinzin Dorji ปลัดกระทรวงเกษตรและป่าไม้ ผู้แทนฝ่ายกระทรวงเกษตรและป่าไม้ ราชอาณาจักรภูฏานพร้อมคณะ ในการปรับปรุงสวนนานาชาติประเทศภูฏาน พร้อมทั้ง ได้รับความอนุเคราะห์รูปแบบสวนนานาชาติประเทศ ภูฏานเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงดูแล สถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์ต่อไป
- จัดส่งหนังสือเชิญประเทศสมาชิก C.A.F.E. ร่วม จัดสวนในเทศกาลชมสวน 2562 และรับมอบสวน ประเทศเกาหลีใต้ โดย GIFF ประเทศสมาชิก C.A.F.E.
- ร่วมหารือความร่วมมือระหว่างประเทศกับ Mr.Zhang Lihua รองผู้อำนวยการ กรมนโยบาย และแผน สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
- ร่วมหารือเรื่องการประดับตกแต่งสวนเคนย่ากับท่านอุปทูตเคนย่าประจำประเทศไทย
- ติดตั้งเสาธงเพิ่มเติม 4 เสา บริเวณด้านหน้าทางเข้าสวนนานาชาติประเทศอินโดนีเซีย รองรับ งาน Indonesian Day และร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตอินโดนีเซียประจำประเทศไทย จัด งาน Indonesian Day เนื่องในโอกาสครบรอบ 69 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่าง ประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซีย โดยจัดให้มีการเสวนาในหัวข้อ “Bilateral Relations Between Indonesia & Thailand and Integration within ASEAN” มี H.E. Mr.Ahmad Rusdi เอกอัครราชทูตอินโดนีเซียประจำประเทศไทย เป็นประธานกล่าวเปิดงาน

3.5 งานพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

ยกระดับและพัฒนามาตรฐานการให้บริการต่างๆ เพื่อรองรับการให้บริการที่เป็นมาตรฐานและมีการดำเนินงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และได้รับความพึงพอใจจากผู้รับบริการ ดังนี้

จัดฝึกอบรมปฐมพยาบาลเบื้องต้น (First Aid) และการช่วยฟื้นคืนชีพขั้นพื้นฐาน (CPR) เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2563 ณ ห้องกัลปพฤกษ์ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น สามารถช่วยเหลือตนเองและบุคคลใกล้เคียงได้อย่างปลอดภัยในระหว่างรอหน่วยกู้ชีพหรือก่อนนำส่งโรงพยาบาล รวมถึงฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุ ให้แก่บุคลากรอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยจำลองสถานการณ์ 2 สถานการณ์ ได้แก่ แผนเผชิญอุบัติเหตุ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2563 และแผนเผชิญเหตุวาทภัย เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 เพื่อเตรียมความพร้อมและซักซ้อมความเข้าใจขั้นตอนการสื่อสารของแต่ละกลุ่มงาน ในการเผชิญเหตุ ฝึกการอพยพนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ คนงานสนาม ไม่ให้เกิดความสับสนวุ่นวาย และประเมินความพร้อมการตอบสนองต่อเหตุการณ์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์อื่นๆ ต่อไป

เตรียมความพร้อมในการรับมือและเฝ้าระวังสถานการณ์ฝุ่นควันในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งบางช่วงเวลามีค่าฝุ่น PM 2.5 เกินมาตรฐาน ส่งผลผลกระทบต่อสุขภาพของผู้มาใช้บริการอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ดังนี้

มาตรการเพื่อเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

▶ ติดตั้งเครื่องวัดสภาพภูมิอากาศและปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) และ 10 ไมครอน (PM10) ภายในอุทยานหลวงราชพฤกษ์	▶ พัฒนาระบบการแสดงผลข้อมูลคุณภาพอากาศและปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน ภายในพื้นที่อุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยแสดงผลข้อมูลผ่านหน้าเว็บไซต์แบบอ่านผลทันที (Real Time Dust Monitor)	▶ ติดตามสถานการณ์คุณภาพอากาศ (AQI) ของกรมควบคุมมลพิษ และวิเคราะห์คุณภาพอากาศภายในพื้นที่อุทยานหลวงราชพฤกษ์และพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำมาข้อมูลมาวิเคราะห์สำหรับประชาสัมพันธ์ และให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว ผู้มาใช้บริการ และชุมชนใกล้เคียง	▶ ติดตั้งระบบน้ำแบบสเปรย์ฉีดพ่นหมอกช่วงเวลาที่มีปริมาณฝุ่นละอองเพิ่มขึ้น ▶ ดูแลรักษาพรรณไม้และจัดการพื้นที่สีเขียว คัดเลือกชนิดพรรณไม้ที่มีคุณสมบัติในการช่วยดักจับฝุ่นและดูดสารพิษในอากาศ ▶ พัฒนาประสิทธิภาพของเครื่องมือและอุปกรณ์ตรวจวัดคุณภาพอากาศให้มีประสิทธิภาพ
---	---	--	--

ตระหนักถึงความปลอดภัยในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและผู้รับบริการ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 ในประเทศไทย อุทยานหลวงราชพฤกษ์จึงมีมาตรการเฝ้าระวังและเตรียมรับมืออย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยสถานการณ์ที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ประกอบกับคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดเชียงใหม่ มีคำสั่งที่ 2/2563 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2563 เรื่อง มาตรการเร่งด่วนในการป้องกันวิกฤตการณ์จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) กำหนดให้สถานที่ต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยครอบคลุมถึงศูนย์แสดงสินค้า ศูนย์ประชุม และสถานที่จัดนิทรรศการ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ จึงกำหนดให้ปิดการบริการเป็นการชั่วคราวตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2563 – 30 เมษายน 2563

มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่

▶ จัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ ความตระหนัก และการป้องกันโรคระบาดให้เจ้าหน้าที่

▶ ประกาศมาตรการเฝ้าระวังและเตรียมการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ได้แก่ มาตรการรับมือโรคเชื้อไวรัสโคโรนา (Corona) ลงวันที่ 29 ม.ค. 63 และมาตรการเฝ้าระวังเพื่อป้องกันและควบคุมโรค COVID-19 ของอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 26 ก.พ. 63

▶ จัดหาอุปกรณ์ป้องกันและทำความสะอาด เช่น หน้ากากอนามัย (Surgical Masks) เครื่องวัดอุณหภูมิร่างกายด้วยคลื่นอินฟราเรด ชนิดมือถือ เจลทำความสะอาดมือ สำหรับให้เจ้าหน้าที่และบริกรนักท่องเที่ยว

▶ ตั้งจุดตรวจคัดกรองป้องกันการแพร่ระบาด "ไวรัสโคโรนา" (COVID-19) จำนวน 3 จุด เพื่อวัดไข้ และซักประวัติ

▶ ปิดการให้บริการอุทยานหลวงราชพฤกษ์แก่บุคคลภายนอกเป็นการชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2563 เวลา 18.00 น. จนถึงวันที่ 30 เมษายน 2563 เวลา 24.00 น.

นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2563 อุทยานหลวงราชพฤกษ์ได้เตรียมยกระดับคุณภาพการให้บริการตามมาตรฐาน ได้แก่ 1) ขอตรวจประเมินสำนักงานสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green office) ประจำปี 2563 โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) สมัครเข้าร่วมการตรวจมาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย ประเภทห้องประชุมและสถานที่จัดกิจกรรมพิเศษ เพื่อยกระดับมาตรฐานการให้บริการงานจัดเลี้ยงและใช้สถานที่ ประกอบด้วย ห้องประชุมศรีตรัง ห้องประชุมกาสะลอง ห้องประชุมชัยพฤกษ์ และลานเวทีวัฒนธรรม และ 3) ขอการรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย หรือ Thailand Tourism Standard 2019-2021 ในสาขามาตรฐานที่พักเพื่อการท่องเที่ยว ประเภทรีสอร์ท ระดับ 3 ดาว โดยมูลนิธิมาตรฐานโรงแรมไทย (Thailand hotel standard foundation)

3.6 งานดูแลบำรุงรักษาสวน

จัดหาพรรณไม้สำหรับจัดแสดงและตกแต่งภูมิทัศน์ เพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้าชมอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยในช่วงฤดูหนาวได้จัดซื้อพรรณไม้ดอกเมืองหนาว ไม้ดอกสีส้มสวยงาม และพรรณไม้อื่นๆ จากมูลนิธิโครงการหลวง และโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง เอกชน และอุทยานหลวงราชพฤกษ์ผลิตเอง จำนวน 549,232 ต้น มูลค่า 12.83 ล้านบาท สำหรับจัดแสดงและจัดตกแต่งสวนรูปแบบต่างๆ ให้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดงานช่วงฤดูหนาว และมีแผนการจัดหาพรรณไม้มาจัดแสดงและตกแต่งภูมิทัศน์ช่วงฤดูร้อน โดยเน้นพรรณไม้ประเภทไม้ดอกทั่วไป เช่น สร้อยไก่ ดาวเรือง ชัลเวียฟารินเซีย แววมยุรา กล้วยไม้สายพันธุ์ลูกผสมและสายพันธุ์พื้นเมือง เช่น เอื้องผึ้ง เอื้องคำ และเอื้องสาย จำนวน 104,391 ต้น มูลค่า 1.64 ล้านบาท

3.7 งานพัฒนาและดูแลโครงสร้างพื้นฐาน

ปีงบประมาณ พ.ศ.2563 อุทยานหลวงราชพฤกษ์มีรายการงบประมาณจำนวน 10 รายการ จำแนกเป็นการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการน้ำ 2 รายการ และการพัฒนาพื้นที่เพื่อการเรียนรู้ ท่องเที่ยว และการให้บริการ 8 รายการ วงเงินงบประมาณรวม 22.98 ล้านบาท

home) เพื่อรองรับสถานการณ์ไวรัสโควิด-19 ที่แพร่ระบาดในปัจจุบัน โดยมีมาตรการในการกำหนดวันทำงานและรายงานผลปฏิบัติงาน บุคลากรที่ได้รับการอนุมัติจากผู้อำนวยการสถาบัน พร้อมทั้งจัดเตรียมความพร้อมของระบบสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินงานของบุคลากร โดยเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงาน นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้งานระบบปฏิบัติการต่างๆ ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นเครือข่ายภายใน ระบบการประชุมทางไกลเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่นต่อเนื่อง

4.2 การพัฒนาระบบงานที่มีประสิทธิภาพ

ดำเนินงานยกระดับสมรรถนะองค์กรตามมาตรฐานการบริหารจัดการ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งในด้านการสนับสนุนการดำเนินงานของ สวพส. เช่น งานด้านการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนต่างๆ การกำกับกิจการที่ดี งานตรวจสอบภายใน และงานด้านยุทธศาสตร์และการวางแผน

ด้านสนับสนุนนโยบายและการติดตามประเมินผล ดำเนินงานโครงการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ และความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เพื่อให้คุณภาพการบริการ สวพส. สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องกับกรอบการประเมินผลในด้านการตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรมหาชน

พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพื่อยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการ ตามแนวทางพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐสู่ระบบราชการ 4.0 โดย สวพส. ผ่านเกณฑ์การประเมินรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 ประจำปี พ.ศ.2563 ขั้นตอนที่ 1 การประเมินตนเอง และอยู่ระหว่างจัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินการพัฒนาองค์กรสู่ระบบราชการ 4.0 (Application Report) รวมถึงเข้ารับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) และขอรับรองมาตรฐานหรือส่งประกวดผลงานจากหน่วยงานภายนอก เพื่อสะท้อนการดำเนินงานที่แท้จริงของ สวพส. ทั้งนี้ ได้รับรางวัลองค์กรโปร่งใส ครั้งที่ 9 (NACC Integrity Awards) จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2563

4.3 การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานทั้งในระดับปฏิบัติการ การบริหารจัดการ การให้บริการข้อมูลและสารสนเทศ ตลอดจนติดตามการประเมินผลอย่างเป็นระบบ รวมถึงสร้างกระบวนการจัดการองค์ความรู้ให้บุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีผลการดำเนินงานสำคัญ 9 โครงการ ดังนี้

- 1) โครงการโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและความปลอดภัยด้านไซเบอร์ ได้ดำเนินการทดสอบระบบคลาวด์ (Cloud Computing) ด้วยโปรแกรม Microsoft 365 แบบ E1 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดช.) เปิดให้บริการสิทธิ์ใช้งานในช่วงสถานการณ์ไวรัส Covid-19 ซึ่งสามารถใช้งานได้ดี โดยเฉพาะการใช้โปรแกรม Microsoft Teams กับการปฏิบัติงานแบบ Work from home
- 2) โครงการพัฒนาศักยภาพความรู้การเกษตรเพื่อชุมชนที่สูงในรูปแบบดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการพัฒนาคน กระบวนการ และเทคโนโลยีให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ด้วยการบูรณาการร่วมกันระหว่างส่วนต่างๆ ได้มีการพัฒนานวัตกรรมการให้บริการและถ่ายทอดองค์ความรู้ ในรูปแบบ Line Official Account สำหรับเป็นช่องทางในการสื่อสารและให้บริการองค์ความรู้ของ สวพส. ในชื่อ “ของดีบนพื้นที่สูง” เปิดให้ใช้งานเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2563 ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 289 คน

- 3) โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการงานสถาบัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบสารสนเทศของสถาบันอย่างต่อเนื่อง เกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้งานสูงสุด ได้แก่ การพัฒนาระบบบริหารงานพัสดุ การพัฒนาระบบบริหารจัดการยานพาหนะ และการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานคลัง (ระบบ Finance)
- 4) โครงการพัฒนาฐานข้อมูลกลางเชิงพื้นที่และข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์เพื่อการบริหารจัดการบนพื้นที่สูง ดำเนินการสำรวจและประเมินผลการใช้งานฐานข้อมูลในพื้นที่และแลกเปลี่ยนความต้องการกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ และจัดทำแบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ ได้แก่ ทะเบียนไม้ผล ทะเบียนพืชผัก ทะเบียนพืชไร่ ทะเบียนพืชเครื่องดื่มน้ำ และทะเบียนปศุสัตว์ 10 พื้นที่ และวางแผนจัดการพื้นที่ระดับกลุ่มบ้านอย่างเป็นระบบ โดยนำฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ไปใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์บริบทชุมชนบนพื้นที่สูงตามศักยภาพ 5 กลุ่มบ้าน ร่วมกับการสำรวจพื้นที่ เพื่อวิเคราะห์และจัดทำแบบจำลองพื้นที่ร่วมกับชุมชนต่อไป
- 5) โครงการบริหารจัดการน้ำและข้อมูลอุทกนิยามวิทยาเพื่อการเกษตรบนพื้นที่สูง ดำเนินการพัฒนาระบบสถานีวัดน้ำต้นทุนแบบอัตโนมัติและสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการพื้นที่ จัดทำระบบในการจัดเก็บข้อมูลปริมาณการไหลของน้ำผ่านเครื่องมือวัด (Flowrate) และรายงานผลแบบอัตโนมัติเข้าสู่ระบบแสดงผลของ สวพส. ในรูปแบบ 3G/4G นอกจากนี้ ได้พัฒนาระบบสถานีสูบน้ำพลังงานโซลาร์เซลล์แบบอัตโนมัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ร่วมกับการสำรวจพื้นที่ประเมินน้ำต้นทุน 2 พื้นที่ และปรับปรุงสถานีตรวจวัดสภาพอากาศจากระบบออฟไลน์เป็นระบบออนไลน์ผ่านสัญญาณ 3G/4G เพื่อให้ข้อมูลมีการรับส่งได้แบบ Real Time

- 6) โครงการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงเผยแพร่บนพื้นที่สูงในยุคดิจิทัล ซึ่งอาศัยการเชื่อมโยงและเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ จัดเก็บข้อมูลผู้ใช้งานเพื่อนำมาวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้ส่งผลต่อการปรับปรุงงานตามภารกิจของสถาบันให้ตรงตามความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้ Line Official Account “ของดีพื้นที่สูง” และยกระดับเว็บไซต์ สวพส. สู่มাত্রฐานเว็บไซต์ภาครัฐเวอร์ชัน 2.0
- 7) โครงการขับเคลื่อนองค์กรด้วยการจัดการข้อมูลสู่การนำไปใช้ประโยชน์ ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร และออกแบบ พัฒนา จัดเก็บข้อมูลในระบบฐานข้อมูลสถาบันเกษตรกร การผลิตและการตลาด เพื่อพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลของพื้นที่ต้นแบบในรูปแบบ Platform ด้านการวางแผนการผลิตและการตลาด ควบคู่กับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการเงินของกลุ่ม
- 8) โครงการพัฒนาและปรับปรุงระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อสนับสนุนการวางแผนส่งเสริมการผลิต เพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์จากแหล่งต่างๆ ให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมเป็นปัจจุบัน มีมาตรฐานเดียวกัน และพัฒนาระบบการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูล ที่จำเป็นต่อการพัฒนาบนพื้นที่สูงทั้งระดับพื้นที่และหน่วยงานร่วมบูรณาการ
- 9) โครงการปรับปรุงเว็บไซต์และพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในยุคดิจิทัล ดำเนินการพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อให้มีช่องทางการนำเสนอองค์ความรู้ของ สวพส. และอุทยานหลวงราชพฤกษ์ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานและการติดต่อบริการต่างๆ ได้แก่ เว็บไซต์ สวพส. (ภาษาไทย – อังกฤษ) และเว็บอุทยานหลวงราชพฤกษ์ (ไทย อังกฤษ และจีน)

นอกจากนี้ ได้พัฒนาระบบบริการข้อมูลเพื่อการเกษตรอัจฉริยะบนพื้นที่สูง ตามนโยบายการขับเคลื่อนให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยการนำฐานข้อมูลสภาพภูมิอากาศบนพื้นที่สูงที่ สวพส. จัดเก็บไว้มาแสดงผลทางเว็บไซต์เพื่อให้บริการแก่ เจ้าหน้าที่ เกษตรกร นักวิจัย และประชาชนที่สนใจ รวมถึงเป็นช่องทางในการแจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์และข้อมูลองค์ความรู้ที่จำเป็นเพื่อการทำการเกษตรให้แก่ผู้เกี่ยวข้องได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

4.4 การสนับสนุนงานพัฒนาเครือข่ายการวิจัยและพัฒนากับนานาชาติ

พัฒนาเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การวิจัยและการพัฒนากับนานาชาติ ผ่านการเผยแพร่ผลสำเร็จของโครงการหลวงในต่างประเทศ ประชาสัมพันธ์ผลผลิตจากโครงการหลวงเป็นที่ยอมรับในคุณภาพและมาตรฐานการผลิต และพัฒนาบุคลากรของโครงการหลวงและสถาบัน ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านพัฒนาการเกษตรบนพื้นที่สูงและการทดแทนพืชเสพติด กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ มีผลการดำเนินงานสำคัญ ดังนี้

1) จัดการประชุมวิชาการนานาชาติ การพัฒนาเกษตรที่สูงที่ยั่งยืนตามพระราชปณิธานการสืบสาน รักษา และต่อยอดงานโครงการหลวง เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานพัฒนาด้านเกษตรบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง (Royal Project Model) ในระดับนานาชาติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ทรงปฏิบัติพระกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีเปิดการประชุมวิชาการนานาชาติตามพระราชปณิธานการสืบสาน รักษา และต่อยอดงานโครงการหลวง ซึ่งมูลนิธิโครงการหลวงร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่

สูง จัดการประชุมขึ้นระหว่างวันที่ 22-24 ธันวาคม 2563 ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้เข้าร่วมประชุม 675 คน โดยเป็นชาวต่างชาติ 43 คนจาก 17 ประเทศ

2) พัฒนาเครือข่ายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การวิจัยและพัฒนา กับนานาชาติ ให้การสนับสนุนงานด้านต่างประเทศของมูลนิธิโครงการหลวง ดังนี้

- จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลสำเร็จของโครงการหลวงในต่างประเทศร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวงในงาน International Agricultural Exhibition 2019 และศึกษาดูงานด้านชุมชนเข้มแข็งและการพัฒนาการเกษตร ณ สาธารณรัฐเกาหลี ระหว่างวันที่ 14 - 23 ตุลาคม 2562
- ผู้บริหารมูลนิธิโครงการหลวงและ สวพส. เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการยาเสพติดดสมัยที่ 63 (CND) ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย ระหว่างวันที่ 1 - 7 มีนาคม 2563
- ดำเนินงานโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมูลนิธิโครงการหลวงกับต่างประเทศ (ภูฏาน เมียนมา และอื่นๆ) ได้แก่ 1) การสนับสนุนมูลนิธิโครงการหลวงจัดพิธีการลงนามในบันทึกความเข้าใจความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมูลนิธิโครงการหลวงและกระทรวงเกษตรและป่าไม้ภูฏาน ระยะที่ 2 (ค.ศ. 2020 – 2024) และประชุมหารือความร่วมมือทางวิชาการเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2563 ณ อุทยานหลวงราชพฤกษ์ 2) จัดการศึกษาดูงานด้านการปลูกพืชผักและผลไม้ในระบบ GAP ให้แก่คณะเจ้าหน้าที่และเกษตรกรจาก UNODC สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ณ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเปือ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ และศูนย์พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงป่าแป๋ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2562 3) สนับสนุนการจัดประชุมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมูลนิธิโครงการหลวง และ UNODC ประจำสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา 4) จัดงานสัมมนานานาชาติ ร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวง และ TaiwanICDF หัวข้อ “2019 Royal Project Foundation and TaiwanICDF Symposium: Technical Cooperation on Integrated Crop Management in Royal Project Area” ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติเชียงใหม่ และสถานีเกษตรหลวงปางดะ อ. สะเมิง จ.เชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 8 - 9 พฤศจิกายน 2562

3) เสริมสร้างศักยภาพด้านการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูงและสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุลกับต่างประเทศ ภายใต้โครงการฝึกงานผู้นำเยาวชนไทย ณ ประเทศญี่ปุ่น มีผู้นำเยาวชนเกษตรของสถาบัน ผ่านการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 2 คน ได้แก่ นายณัฐพงษ์ สีคำสุข เยาวชนเกษตรโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางมะโอ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ และนายโยธิน ก่อวงศ์ เยาวชนเกษตรโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่จริม อ.แม่จริม จ.น่าน นอกจากนี้

ยังคัดเลือกบุคลากร/ผู้นำเกษตรกร เข้าร่วมอบรมหลักสูตรต่างๆ รวมถึงประชุมหารือความร่วมมือทางวิชาการ และศึกษาดูงานในต่างประเทศ ดังนี้

- คัดเลือกบุคลากรเพื่อเข้าร่วมหลักสูตรอบรม/โครงการขององค์การเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย (Asian Productivity Organization-APO) ได้แก่ นายเมธี พยอมยงค์ ผู้อำนวยการสำนัก อำนวยการ เข้าร่วมการฝึกอบรมหลักสูตร “Workshop on Rural Community Development for Sustainable and Inclusive Growth” ระหว่างวันที่ 18 – 22 พฤศจิกายน 2562 ณ เมืองนาดี สาธารณรัฐฟิจิ และว่าที่ร้อยตรีพรพิมล กันธะลีย์ เจ้าหน้าที่ โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อการวางแผนและพัฒนาพื้นที่สูง เข้าร่วมการ ฝึกอบรมหลักสูตร “Workshop on the Formulation and Study of Spatial Development, Climate Change, and the Environment for Agricultural Transformation” ระหว่างวันที่ 18-22 พฤศจิกายน 2562 ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์
- นำคณะเกษตรกรผู้นำและเจ้าหน้าที่ สวพส. ศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีการเกษตร ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 6 - 12 ตุลาคม 2562
- ประชุมหารือความร่วมมือทางวิชาการและการศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีการเกษตร ณ ไต้หวัน ร่วมกับมูลนิธิโครงการหลวง โดยมีกิจกรรมสำคัญ ได้แก่ 1) การร่วมประชุมหารือ ความร่วมมือทางวิชาการและการศึกษาดูงาน TaiwanICDF ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์จาก ผลผลิตทางการเกษตร เช่น ไม้ผล (พลับ) สมุนไพรและชา ระหว่างวันที่ 20 - 26 ตุลาคม 2562 2) การประชุมหารือความร่วมมือทางวิชาการและการศึกษาดูงานด้านการขยายพันธุ์ พืช เทคโนโลยีการผลิตผัก ดอกไม้ และไม้ผล และเทคโนโลยีการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว ณ National Chung Hsing University ระหว่างวันที่ 17 - 23 พฤศจิกายน 2562 และ 3) การ ประชุมหารือความร่วมมือทางวิชาการและการศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีการผลิตต้นกล้า และผลิตพืชภายใต้โรงเรือน การจัดการฟาร์ม การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และการตลาด สินค้าเกษตร ณ National Chung Hsing University ระหว่างวันที่ 24 - 30 พฤศจิกายน 2562
- เจ้าหน้าที่ สวพส. 6 คน เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมด้านการเพาะปลูกกาแฟ และเทคโนโลยี การแปรรูปกาแฟ ระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม - 3 พฤศจิกายน 2562 ณ มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

4) สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับต่างประเทศเพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์กร
โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมูลนิธิโครงการหลวงและ สวพส. กับ หน่วยงานต่างประเทศ ได้แก่ 1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเพาะปลูกสตรอว์เบอร์รี่ และการเพาะปลูก พืชผักระบบอินทรีย์ (Organic) ให้คณะเจ้าหน้าที่และเกษตรกรจาก GIZ-SAFI สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ระหว่างวันที่ 13 - 17 มกราคม 2563 ณ สถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ (ศูนย์ย่อยเมืองอาง) อ.จอมทอง จ. เชียงใหม่ และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ และ 2) สนับสนุนการประสานงานให้แก่ เจ้าหน้าที่โครงการเห็ดของมูลนิธิโครงการหลวง เดินทางไปปฏิบัติงานส่งเสริมการเพาะเห็ดให้แก่เกษตรกรใน โครงการการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนและการริเริ่มด้านอาหาร ของ GIZ ระหว่างวันที่ 11-15 มีนาคม 2563 ณ เมืองย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

5. แผนการดำเนินงานระยะต่อไปของ สวพส.

1. การดำเนินงานและให้บริการประชาชนบนพื้นที่สูงของ สวพส. เพื่อรองรับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) และภัยแล้ง

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19 และปัญหาภัยแล้งในประเทศไทย ส่งผลให้ผู้รับบริการของ สวพส. ในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวงและโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงได้รับผลกระทบ เช่น การรับซื้อผลผลิตไม่เป็นไปตามแผนเนื่องจากตลาดตามข้อตกลงปิดให้บริการ จึงงดรับซื้อและลดจำนวนการรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ถูกเลิกจ้างงานจากต่างจังหวัดต้องกลับมาพักอาศัยยังภูมิลำเนาประสบปัญหาภัยแล้ง เป็นต้น สวพส. จึงมีมาตรการลดผลกระทบในสถานการณ์ COVID-19 และภัยแล้งในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวง โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง และอุทยานหลวงราชพฤกษ์ โดยมีผู้ได้รับประโยชน์ จำนวน 49,325 ราย งบประมาณในการดำเนินงาน 12.56 ล้านบาท

การจ้างงาน

จ้างงานสร้างรายได้ให้ประชาชน/เกษตรกรในพื้นที่ให้บริการ เช่น จ้างงานเกษตรกรจัดทำฝายและฟื้นฟูป่าเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง จ้างเหมาเก็บข้อมูลงานวิจัย จ้างงานผู้จบใหม่ตำแหน่งเจ้าหน้าที่โครงการ เป็นต้น

รับซื้อผลผลิต

รับซื้อผลผลิตของเกษตรกร เพื่อศึกษาและเก็บข้อมูลงานวิจัย และรับซื้อผลผลิตของสถาบันเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ

การฝึกอบรม

ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง โครงการฝึกอบรมตามรอยเกษตรทฤษฎีใหม่สำหรับประชาชนผู้ถูกเลิกจ้างงาน และผู้ยังไม่มียางทำ

มาตรการลดผลกระทบ

สนับสนุนวัสดุ/ปัจจัยการผลิต

สำหรับใช้ในแปลงเกษตร และแปลงวิจัย ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง

สนับสนุนหน้าปากอนามัย/เจลล้างมือ

สำหรับเกษตรกรบนพื้นที่สูง และผู้รับบริการอุทยานหลวงราชพฤกษ์

สนับสนุนอาหารปลอดภัย

จากผลผลิตที่รับซื้อ เพื่อศึกษาและเก็บข้อมูลงานวิจัย แปลงเรียนรู้ สถาบันเกษตรกร และจากการฝึกอบรม

2. นโยบายภาพรวมของสถาบัน

วิจัยและพัฒนาเพื่อให้ชุมชนบนพื้นที่สูงอยู่ดีมีสุข โดยการประยุกต์ใช้องค์ความรู้โครงการหลวงและต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมอาชีพภาคการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของเกษตรกรบนพื้นที่สูงที่เหมาะสมกับภูมิสังคมภายใต้ระบบการเพาะปลูกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกรในการวางแผนการผลิตและการตลาด โดยมีองค์ความรู้จากการวิจัยของ สวพส. ที่เกิดจากกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน เป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาอาชีพและยกระดับการพัฒนาชุมชน รวมถึงพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มาตรฐาน ทั้งในด้านศาสตร์พระราช งานโครงการหลวง การพัฒนาพื้นที่สูง และความหลากหลายทางชีวภาพ ในขณะเดียวกันจะยกระดับองค์กรให้มีสมรรถนะและขีดความสามารถสูง ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล โปร่งใส และมีจริยธรรม เป็นไปตามกรอบและ

แนวทางการบริหารองค์กร ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง ระยะ 8 ปี (พ.ศ.2563 – 2570) และนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ให้ความสำคัญกับการมีแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงต่อประเด็นท้าทายต่างๆ ทั้งด้านการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศ และนำระบบดิจิทัลมาใช้ปรับเปลี่ยนการทำงานเพื่อยกระดับการให้บริการและการบริหารจัดการข้อมูล เชื่อมโยงกับกลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน และการขับเคลื่อนองค์การสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ รวมทั้งสร้างนวัตกรรมและความร่วมมือในระดับประเทศและนานาชาติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการให้บริการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 อันได้แก่ 1) การสนับสนุนและส่งเสริมการทําวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่สูง 2) ประชาชนเป้าหมายได้รับการถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาตามแนวทางโครงการหลวงและเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้ ผ่านแหล่งเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ และการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และ 3) การพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

การวิจัย

ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนางานโครงการหลวงเพื่อให้โครงการหลวงเป็นต้นแบบและแหล่งเรียนรู้การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน เน้นงานวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงหรือเป็นประโยชน์ต่องานโครงการหลวงและการพัฒนาพื้นที่สูง รวมถึงรักษาคุณค่าของความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นที่สูง จำนวน 44 โครงการ ให้บรรลุเป้าหมาย (1) ผลงานวิจัยที่แล้วเสร็จพร้อมนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความมั่นคงด้านอาหารและสร้างรายได้ภายใต้ระบบการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 50 (2) งานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์และ/หรือยื่นจดทรัพย์สินทางปัญญา อย่างน้อย 24 เรื่อง และ (3) มีเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศและระดับนานาชาติ อย่างน้อย 1 เครือข่าย

การสนับสนุนงานโครงการหลวงและพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง

ขยายผลความสำเร็จงานโครงการหลวงเพื่อพัฒนาและยกระดับชุมชนบนพื้นที่สูงที่อยู่ห่างไกลทุรกันดาร ตามแนวทางโครงการหลวง ทั้งด้านการพัฒนาอาชีพบนฐานความรู้ที่เหมาะสมกับภูมิสังคมและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การตลาด การพัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็ง พัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ ชุมชนต้นแบบด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง รวมถึงการสร้างเครือข่ายและถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยกระจายศูนย์เรียนรู้ไปยังพื้นที่อื่นๆ เน้นการพัฒนาหลักสูตรและศักยภาพผู้นำชุมชน ผู้นำเกษตรกร (Smart farmer) ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่เฉพาะ และโครงการรักษาน้ำเพื่อพระแม่ของแผ่นดิน และยกระดับการพัฒนาแบบบูรณาการกับหน่วยงาน ในพื้นที่ดำเนินงาน 44 แห่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (1) การถ่ายทอดองค์ความรู้ตามแนวทางโครงการหลวง 78,000 ราย (2) ยกระดับเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง 680 ราย (3) หมู่บ้านที่ได้รับการพัฒนาตามแนวทางโครงการหลวง 300 หมู่บ้าน

การพัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้

พัฒนาอุทยานหลวงราชพฤกษ์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน โดยพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับการให้บริการต่างๆ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้งานโครงการหลวง องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรบนพื้นที่สูง และองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติตามแนวพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 รวมถึงองค์ความรู้ที่แสดงให้เห็นถึงพระราชปณิธานของในหลวงรัชกาลที่ 10 และองค์ความรู้เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาระบบการให้บริการให้สอดคล้องกับมาตรฐานต่างๆ เช่น มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม มาตรฐานการจัดแหล่งเรียนรู้ มาตรฐานการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น และพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็นนักวิชาการ นักจัดการเรียนรู้ และนักบริหารงานคุณภาพ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย (1) ถ่ายทอดความรู้โครงการหลวง โครงการพระราชดำริ และการให้บริการทางสังคม 750,000 ราย (2) รวบรวมพรรณไม้เพื่อจัดแสดง 15,000 รายการ (3) พัฒนาอุทยานให้ได้รับการรับรองมาตรฐาน 1 มาตรฐาน

การบริหารจัดการและพัฒนาองค์กร

สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะหลัก (Core Competency) การบูรณาการงานระหว่างสำนัก การพัฒนาบุคลากรตามสมรรถนะกลุ่มบริหาร (Managerial Competency) จัดทำหลักสูตรออนไลน์ และจัดกิจกรรมบูรณาการและจิตอาสา รวม 44 หลักสูตร เพื่อให้บุคลากรมีศักยภาพและขีดความสามารถในการรองรับพันธกิจของ สวพส. สนับสนุนงานพัฒนาเครือข่ายการวิจัยและพัฒนา กับนานาชาติ รวมถึงการพัฒนาระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ให้การสนับสนุนการกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการสถาบัน และคณะอนุกรรมการต่างๆ พัฒนางค์กรสู่ความเป็นเลิศตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) เพื่อให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการทำงาน/ระบบการทำงานภายในองค์กร และยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการด้านต่างๆ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล พัฒนาระบบสารสนเทศเชิงกลยุทธ์สนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นมาตรฐาน และมีความมั่นคงปลอดภัยด้านไซเบอร์